

Fontválasztás

A feljavítás mellett a szöveg külalakja az, ami leginkább szembetűnik az olvasónak. A tördelés nem véletlenül egy külön szakma, bár tény, hogy azon a szinten, amit mi művelünk, nem kell minden létező tipográfiai trükköt elsajátítanunk.

Képregény-honosítások beírásának szempontjából tipográfiailag két fontos tényező van, amire muszáj odafigyelni: milyen betűtípussal írunk be, és hol törjük a sorokat (szövegtördelés). Mindkettőnél – hacsak valakinek nincsen egy elfogadható kiadványszerkesztői tapasztalata – az ember hajlamos ugyanazt az ívet bejárni. A mostani dokumentum abban segít, hogyan válasszuk ki a megfelelő betűtípust adott helyzethez, hogy ne csak pár biztosnak érzett fonthoz nyúljunk mindig.

A HZs – és sok más honosító oldal – nagyrészt ugyanabból a betűtípus-készletből gazdálkodik, amit általában linken küldünk el azoknak, akik kérik. (Az elérhetőségi linkje a verziószámával együtt változik, ezért képtelenség élő linket tenni ebbe a dokumentumba. Továbbá a már most tömörítve több mint 40 MB-os méretével túl nagy ahhoz, hogy ehhez a weboldalra szánt szöveghez csatoljuk.) A csomag csoportosítva tartalmazza őket, itt most jön egy gyors magyarázat arra, hogy mi micsoda.

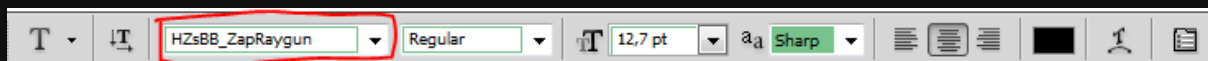
Mindegyik általunk készített betűtípus neve HZs-vel kezdődik. A fájlnev és maga a betűkészlet saját neve is. Ennek legfőbb oka, hogy a listában szorosan egymás mellett legyenek, könnyebb böngészni őket. Ezeken belül vannak:

- **HZs_####**: A régi alap készletünk. Címfonttól sima bubifontig van minden benne. Némelyik bizonyos operációs rendszer + grafikus program kombinációban (jellemzően angolra állított Windows és szintén angol nyelvű PhotoShop esetében) nem jeleníti meg az ő és ű karaktereket. Ha ilyet látsz, szólj [talgaby](#)-nak, többnyire ő gondolja a fontpakkot.
- **HZsBB_####**: A BlamBot stúdió fontjai. Némelyik csak átnevezett, ám soknak házilag készült az ékezetes kiadása. Szintén egy vegyes pakk, bár nagyrészt alap, bubikba való szövegfontok akadnak benne. Itt található amúgy a klasszikus és legtöbbször használható hangeffektusfont, a BadaBoom (HZsBB_BadaBoom néven).
- **HZsC_####**: Comic fontok, vagyis a sima szövegekhez használt betűkészletek gyűjtője. Elég változatos, bár nagyrészt csak néhány kerül szélesebb körű felhasználásra. A kategórián belül akadnak alkategóriák is, a CC-vel kezdődőek a ComiCraft fontjai, a Komika értelemszerűen a Komika stúdióé, míg az SF a ShyFonts termését jelöli. Ezek ismertebb profi beíróműhelyek részben nyilvános, részben nem annyira nyilvános fontjai.
- **HZsE_####**: Az E-széria (Extra fontokként indultak az alap pakkunk mellé). Specializált fontok, címfeliratok környékén használatosak inkább.
- **HZsX_####**: eXtra néven látszik a könyvtárban. Ezek azok a különleges fontok, amik semmilyen kategóriába nem estek bele. Olyankor érdemes elővenni, amikor valami tényleg szokatlan szövegbe futunk (lángoló betűk, felhőformák, lyukacsos, stb.). Ez az első olyan kategória, ahol esélyes, hogy az abc betűin túl nem akad minden számba jöhető gyakori karakterből a fontkészletben (vagyis lehet, nincsenek benne számok, írásjelek).
- **HZsH_####**: Handwriting, vagyis kéziratos fontok. A klasszikusabb stílustól egészen a manapság divatos félig-meddig nyomtatott kéziratosig akadnak benne fontok, bár a választék annyira nem bő, mint illene.
- **HZsMed_####**: Egy nagyon kicsi készlet, középkori kódexekre emlékeztető fontokkal.
- **HZsR_####**: Robot-pakk. Gépi hangokhoz használatos fontok. Sajna a sortávozás ezeknél a legrosszabb, használatuk esetén szinte biztosan kötelező az egyéni sortáv használata (lejjebb kitérünk erre is).

- **HZsS_###:** Sans a neve, de igazából a nyomtatott kiadványokban használatos betűtípusok kerültek volna ide. A tervezet elég hamar félbeszakadt egy lentebbi csoport (Huni 2-es) kialakítása miatt, de az a néhány, ami elkészült, még mindig itt van. Főként újságcikkekhez használatos betűtípusok.
- **HZsT_###:** Az első és leggyakrabban használt speciális készlet. Title, vagyis címfelirat fontok. Ide kerültek azok a fontok, amik bubikba alkalmatlanok, ám nem elég „kifacsartak” ahhoz, hogy csak speciális alkalmakkor használhassuk őket. Főleg belső címfeliratokhoz, táblákhoz alkalmasak. Itt sincs minden betűtípusban minden karakter, bár egy-két kivételtől eltekintve számok és mondatvégi írásjelek azért megtalálhatóak.
- **HZsW_###:** Weird, vagyis fura fontok. Általában horrorkatóriának nevezzük, de igazából csak egyfajta átmenet az X-sorozat és a T-széria között. Kell némi rutin, hogy az ember kitapasztalja, milyen fontok vannak itt és mikor használja őket, ám némi gyakorlással nagy segítség, hogy létezik külön ez a kategória.
- **Sepi_###:** Sepi saját magyarítású fontjai. Nagyrészt egy adott címhez készült egyéni betűtípusok, bár akad persze általános felhasználásuk is.
- **Type_###:** Typewriter, vagyis régi típusú, úgymond „noiros” írógépeket utánozó fontok. Sokáig összesen kettő létezett közkezen, most már ötből lehet gazdálkodni.
- **xf_###:** Az xfazine által használt alap fontkészlet, amit egy régi tervezet keretében – miszerint összegyűjtjük a honosító oldalak saját fontjait – beépítettünk a pakkunkba. A Hzs Alphához hasonlóan széles a paletta, illetve akadnak átfedések a saját fontjainkkal, csak itt másmilyen ékezetes megoldással.
- **HUNI###:** A Huni 1-es széria egy réges-régi csomag, ami a mi pakkunkba is bekerült. Kiadványfontoknak nevezzük őket, mert leginkább magazinszerű vagy cikkekhez használt készleteket tartalmaz. Képregényes felhasználási területük tipikusan a füzeteken belüli újságcikkek szövegeinek átírása, esetleg a kötetek/füzetek elején vagy végén található alkotói megjegyzések, előszavak, galériák szövegezése; illetve, ha olyan az eredeti tipó, a krediteknél is használható. Pár közülük alkalmas címfeliratnak is.
- **Huni2_###:** A Huni 1-es széria mintájára készült, házi honosítású fontok, a HZsS tervezet továbbgondolása. A Huni 1-eshez hasonló betűtípusok kerültek ide, kibővítve azt a listát. Leginkább sans seriff, vagyis talpatlan betűkészletek, de ez nem egy általános szabály. Némileg optimálisabbak a képregények-beli újságcikkek szövegezésére.
- **Hu_vegyes mappa:** minden más, még fellelt font gyűjtője. Ezek vagy ismeretlen eredetűek, vagy csak egy eddigi ismert felhasználásuk van, vagy olyan forrásból származnak, ami nem uniformizálta a betűkészletek neveit. Operációs rendszertől és felrakott programoktól függően némelyik már alpból fenn lehet a gépen. Kettőre érdemes odafigyelni közülük: Az egyik a Tekton, ami egy kiváló kiskapitális bubifont. A másik a SilverAge, ami kifejezetten régebbi képregényekhez készült, az egyik legjobb létező képregényes font jelenleg.

A megfelelő font kiválasztása az egyik leglényegesebb tipográfiai lépés. Az, hogy egy adott füzet, vagyis inkább egy adott cím milyen bubifontot használjon, az egyik legnehezebb feladat egy kezdő tördelőbeíró számára. Ezért többnyire sokan a legbevéltabbaknál maradnak, ami nem egy rossz lépés, de sokszor rengeteg kreativitást elvesz a szövegből.

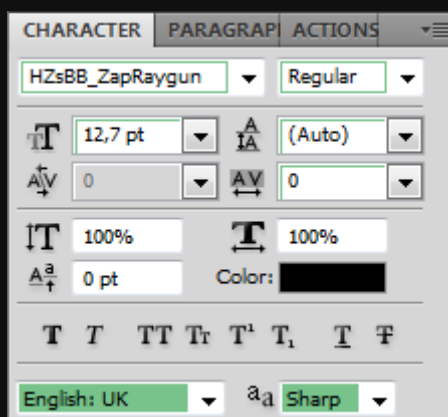
Nincs ökölszabály arra, mit mivel írjunk be, de van egy-két dolog, ami segíthet a kiválasztásban. Az egyik természetesen az, hogy egy hosszabb (négy-öt soros) bubit kinézzünk magunknak az eredeti oldalon, és egy az egyben legépeljük az ott olvasható szöveget, az eredeti tördeléssel. Majd odébb húzzuk ezt a szöveget, kijelöljük az egészet, és a Szöveg (Text) felső menüjében rákattintunk a fontválasztó földre:

Itt, ha nem a legördülő nyilacskára, hanem a font nevére kattintunk, akkor a fel és a le kurzorbillentyűkkel váltogathatunk a fontok között. Mivel a szövegünk végig ki volt jelölve, így minden egyes lépésnél látjuk, hogy adott fonttal hogyan nézne ki. Ezzel a kissé favágó módszerrel elég jól eltalálható, hogy a rendelkezésre álló fontok közül melyik hasonlít a leginkább az eredetihez. Vagy, ha esetleg az eredeti nem volt megfelelő, akkor is látható, hogy melyik betűkészlettel lehet a leginkább lekövetni az eredeti szövegtördelést, vagy hogy melyik illik hangulatában leginkább a fűzethez.

Vagyis összességében és nagy átlagban egy új cím esetében ha nekünk kell meghatározni a betűtípust, egy ilyen fapados, mindent átnézős módszerrel gyorsan végigfuttathatjuk a készletet a megfelelő font kiválasztásához, és így esélyt nyitunk arra, hogy ne csak a legáltalánosabb négy-öt fonttal dolgozzunk mindig. Ez a módszer amúgy az egyedi betűtípust használó szereplőknél (jellemzően robotok, szörnyek) a leghasznosabb.

Ha megvan a kellő font, még be kell állítani azt. Ez nagyrészt betűméretet és sorközt jelent. Ezt a Karakter (Character) ablakban végezhetjük el. (Alapjáraton nincs előtérben, de az Ablak (Window) menüből kiválasztható. Érdekes a lenti képhez hasonlatosan a stabil eszköztárba tenni, mert folyamatosan kellene fog.)

A különböző beállítások felülről lefelé, balról jobbra:

- Betűtípus. Ugyanaz, amit fent is be lehet állítani. Ott nagyobb hely van a legördülő listának, úgyhogy érdemesebb azt használni.
- (Regular) Betűtípus fajtája: dőlt, félkövér, hasonló. Egyes különlegesebb betűtípusoknál más alkategóriák is előfordulnak (árnyékolt, soványított, 3D, stb.).
- (rT betű) Betűméret, pontokban megadva. A kép felbontásától (ami nem a méret, hanem a dpi érték) függően egy átlagos bubifont 1,25 és 30 pont között bárhol mozoghat. 15-ös méretig érdemes a tizedesekkel is próbálkozni. (A másik megoldás, hogy a Szerkesztés/Beállítások/Mértékegységek (Edit/Preferences/Units) ablakban a Mértékegységek részen a Típust képpontról pixelre állítjuk, így a fontméretet is pixelben adjuk innentől meg. Ez statikusabb méretezés, ám beírói habitustól függően sokat segíthet a munkában.)
- (Egymáson álló A betűk) Sorköz. Pontban (vagy fentebbi beállítás esetén pixelben) megadva két egymás alatti sor távolsága.
- (A\V) Karakterköz (dinamikus). Itt adható meg, hogy az egymásra dőléstől függően milyen távol legyenek egymástól a betűk. A legtöbb fontnál ez már egy előre pontosan meghatározott érték, szóval érdemes békén hagyni.
- (A V nyilacskával alattuk) Karakterköz (statikus). A betűk távolságát lehet állítani egy arányszám segítségével. Sima szövegben nem nagyon kell, de krediteknél,

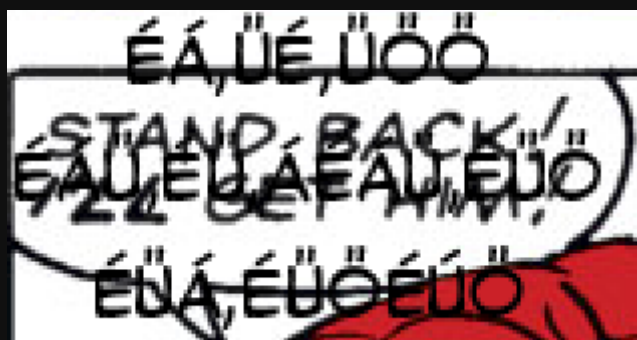
narrátorszövegeknél szükség lehet rá. Az adott érték százalékában növeli a karakterek közti távolságot. A növekedés a font karaktertáblázatán megadott értékeket veszi alapul, vagyis amik közelebb vannak, azok más mértékben távolodnak, mint azok, amik távolabb helyezkednek el, így a széthúzás a szövegben végig arányos marad.

- (T függőleges nyíllal) Függőleges torzítás. A betűméretet lehet függőleges elnyújtani akármelyik irányba. Fontos, hogy ennek a használatával a sor- és betűköz semmit sem változik, szó szerint csak a függőleges tengely mentén torzít.
- (T vízszintes nyíllal alatta) Vízszintes torzítás. A betűköz arányai megmaradnak, de a szóközök is nyúlnak minden mással együtt. A karakterköz beállításával szemben ez a betűket és a köztük lévő szóköz karaktereket nyújtja vízszintesen. Általában 100% alatti értékeket adunk meg, hogy karcsúsítsuk a szöveget.
- (A és kis a megemelve): Emelés mértéke. Abban különbözik a sortávtól, hogy itt egyes karaktereket vagy sorokat lehet megemelni a normál pozíciójukhoz mérten. Vagyis ha például van három, egymástól egyenlő távolságban lévő sor, akkor ha ennek a segítségével mozdítjuk el a középsőt, akkor a másik kettő a helyén marad. Míg ha a sortávval tesszük ugyanezt, akkor az alatta lévő vele együtt dinamikusán ment volna vele. Legfőképp fapados alsó/felső index vagy nem magyaros („nem alul kezdődő”) idézőjelek alakításához használatos.
- Color: adja magát: a font színe. Minden egyes betűre külön-külön állítható.
- Utolsó előtti, gombokkal teli sor:
 - Vastag T: Hamis félkövér. A PS számol a fontra egy ál-félkövéret. Olyan fontoknál, ahol nincs megadva ilyen stílus, hasznos. Ám fontos tudni, hogy a hamis félkövér betűket nem lehet hajlítani, illetve legtöbbször vektorossá alakítani (alakzattá alakítás (Convert to shape)) sem.
 - Dőlt T: Hamis dőlt. Hasonlóan a hamis félkövérhez a PS számol ki egy dőltet. Kicsit kevesebb a macera vele, mint a hamis félkövérrel.
 - Két nagy T: Kijelölt szöveg nagybetűssé tétele. A bubifontok nagyrészt kapitálisak, vagyis nincs kisbetű-nagybetű, de attól még érdemes náluk bekapcsolva tartani, mert előfordulhat, hogy a kapitális bubifontoknál a „kisbetűk” és „nagybetűk” ékezetei mások. Ha az ékezetek furának tűnnek, a ki- vagy bekapcsolása jó eséllyel orvosolhatja ezt a gondot.
 - Tt: Kijelölt szöveg kisbetűssé tétele. Ez kapitális fontok esetén arányosan kicsinyíti a betűt egy megadott százaléku méretre. Olyankor hasznos, ha például egy csupa nagybetűs szövegben valamit kicsivel kell írni. Ilyen például a kapitális betűkkel beírt Disney-történeteknél a McCSIP, ahol a kis c jórészt ezzel a gombbal jön létre.
 - T¹: Felső index. Eléggé magától értetődő.
 - T₁: Alsó index. Szintén egyértelmű. FONTOS: Nem magyaros idézőjeleknel ne ezt használjuk, mert ez a gomb a méreten is változtat. Az idézőjelet olyankor mindig a soremeléssel állítsuk be!
 - T̄: Aláhúzott. A PS számolja ki, ezért az eredmény időnként nem igazán jó. Fontfüggő.
 - T̅: Áthúzott. Szintén a program határozza meg, hogyan, nem lehet állítani rajta.
- (English: UK) Szöveg nyelve. Nincs helyesírás-ellenőrzés, hanem azt nézi, hogy melyik írásszabályokat alkalmazza. Bár itt rosszul van, de mindenképpen érdemes Magyarra (Hungarian) állítani, mert így, ha a font támogatja a magyar idézőjeleket és nagykötéjeleket, akkor a beírt szövegben is megjelennek – amúgy ezeket visszaalakítja angolosra.
- (Sharp) Élsimítás módozata. Kötelező használni! Fonttól függ, melyiket, általában a Lágy/Finom (Smooth), az Erős (Strong) vagy az itt látható Éles (Sharp) használatos (többnyire utóbbi).

A szöveg beírásánál a legfontosabb lépés a font kiválasztása után annak méretezése. Ehhez keressünk egy két sornyi szöveget tartalmazó bubit, aminek egyes soraiban van legalább hat-nyolc karakter. A kiválasztott fonttal írunk bele három sort úgy, hogy a felső és alsó sor az eredeti szöveg hossz felkétharmada, a középső pedig megegyezik az eredeti szöveg hosszabbik sorával. Fontos, hogy amit most begépelünk, az csupa nagybetűs és ékezetes karakter legyen.

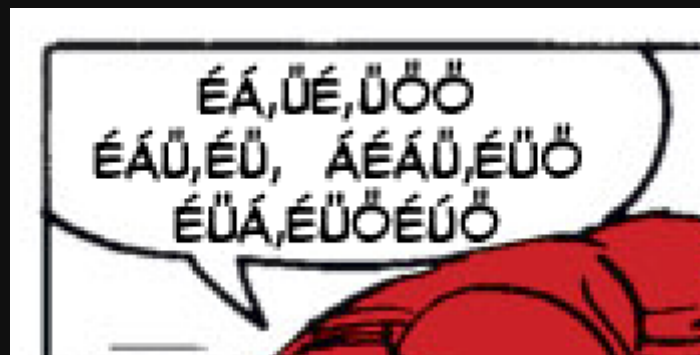
Ha ez megvan, illesszünk mindegyik sorba egy-két vesszőt és/vagy pontosvesszőt.

Majd a fentebb megismertetett Méret és Sorköz értékek állítgatásának segítségével érjük el, hogy ez a magyar szöveg beférjen úgy a bubiba, hogy nem érinti egyik szélét sem.

Méretnél annyi támaszunk lehet, hogy a mi betűnk az eredetihez mérjük, majd annak a 75-80%-ára állítjuk a magyar szöveg méretét (vagy egyszerűbben: az ékezetes karakterek teteje essen egybe az eredeti betűkével, vagy legyen kicsivel az alatt). Sorköznél pedig az segít a méretbeállításban, hogy az ékezetek és az alattuk lévő vessző között kell maradnia annyi helynek, hogy még elkülöníthetők legyenek. Ha annyira szét kell húzni emiatt a sorokat, hogy megint nem férünk ki, akkor megfontolható a további méretcsökkentés, vagy akár a függőleges torzítás 100% alatti alkalmazása. Ezt addig folytassuk, amíg nem vagyunk elégedett az eredménnyel. Lentebb ennek látható két fokozata: az első állapotban a betűméret ékezetestől felel meg az eredeti ékezet nélkülinek, ám a sortávot így nem lehetett úgy beállítani, hogy kényelmesen elférjen három sor. Ezért még egy picit

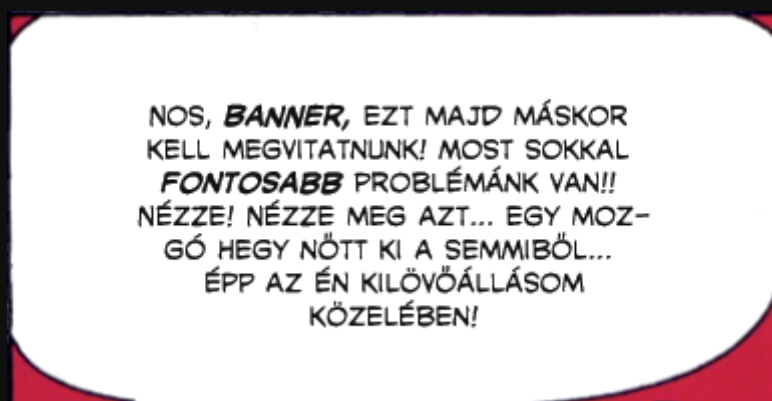
lejjebb vittem a betűméretet és nagyobb sorközt hagytam. Így is kissé szűk, de sehol sem ér hozzá, jól elkülönül a bubi belsejében egy vékony fehér vonal a betűk és a bubikeret között.

Azért fontos, hogy meglegyen a plusz egy sor ékezetestül, mert az angol sokkal tömörebben fogalmaz, mint a magyar. És mivel ez csak digitálisan lesz olvasható, így jóval nagyobb oldalmérettel dolgozunk, mint egy nyomtatott kiadvány esetében. Ilyen beállítások mellett pedig garantálhatjuk, hogy a szöveg mindig elférjen a helyén, extrém esetben még akkor is, ha egy „Help!” feliratú bubiba kell beletuszkolnunk egy „Segítség!”-et.

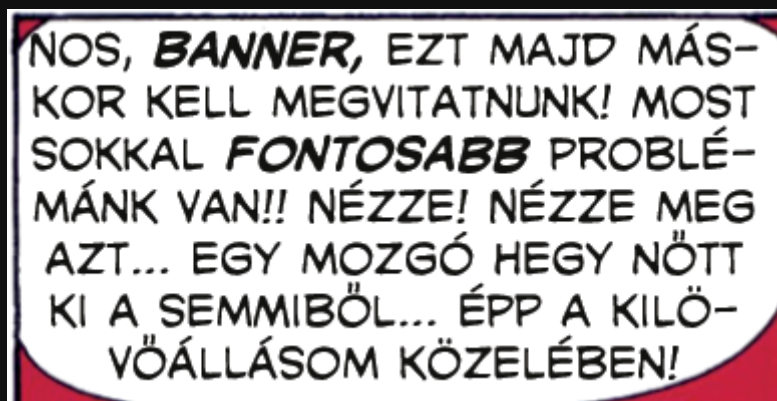
Persze arra is ügyelnünk kell, hogy ne essünk túlzásokba. A fentebb ismertetett módszer nagy átlagban segít a jó betűméret meghatározásában, ám a valóságban előfordulhat, hogy a legkisebb bubiban is marad még kényelmesen hely – vagy épp az ellenkezője, hogy egy sok szöveget tartalmazó buborékot sehogyan sem tördelhetünk úgy, hogy beleférjen a szöveg (vagy ha bele is fér, ne másszon rá teljesen a keretre).

A túl kicsi és a túl nagy font is általánosnak mondható hibák, és talán elmondhatjuk, hogy egyes beírókra egyik vagy másik jellemző. (Én például tudom magamról, hogy hajlamos vagyok a szükséges fontméret 70-80%-át használni.) Első ránézésre a túl kicsi font nem tűnik olyan nagy katasztrófának, hiszen például a fentebbi füzetet mintául véve rossz esetben ilyen buborékokat kapunk:

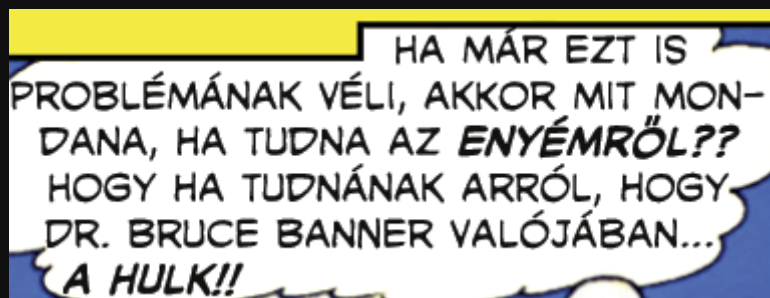
A szem ezt nem veszi olyan rosszul, különösen, hogy sokszor az európai (jellemzően brit) és a dél-amerikai képregények hagyományosan inkább az apró betűket favorizálják. És sokáig nem is vettük olyan nagy hibának. Azonban mióta kezdenek elterjedni a táblagépek, a túl kicsi fontok fokozottan rontanak az olvasási élményen. Ezért ha túl sok olyan bubink lesz, mint fentebb is látható, ahol hatalmas fehér területek maradnak, ott érdemes megnövelnünk a betűméretet legalább 10%-kal.

Ugyanakkor meg ott a másik véglet, azok, akik hajlamosak túl nagy fontot választani. Ilyenkor a baj többnyire az, hogy a beíró az eredeti fontmérethez igazodik. Ez a modernebb, szinte csak kerekded ellipszisekkel és (lekerekített sarkú) téglalapokkal dolgozó képregények esetében még nem lesz feltétlen túlságosan feltűnő, ám amint elérünk a szabálytalan buborékokhoz (régik amerikai, gyermekkiadványok, európai, onnan is inkább frankofón képregények), a hiba elég hamar kiütközik. A fenti buborék példájánál maradva, az ilyen hiba jellemzően hasonló formát ölt:

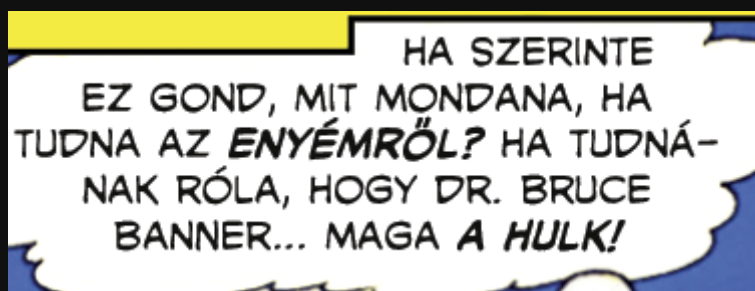
Ez így olvashatóbb, az nem vitás. És még azt is kijelenthetjük, hogy összesen három elválasztás került bele, melyek egyike sem két karaktert hagyott valamelyik sorban, tehát még ezzel sem lehet gondunk. Sőt, hamar eszünkbe juthat, hogy a jobb alsó sarok hibáját, a kereten lévő felkiáltójelet is orvosolhatjuk mögötte pár szóközzel, ami az üresebb bal oldal felé tolná azt a sort.

Csak hogy ez így igazából még fárasztóbb a szem számára, ugyanis úgy kell olvasnia egy szöveget, hogy a körül nincs igazából egy keret... mintha úgy kellene olvasnunk egy könyvet, hogy egyetlen oldalán sincsen margó, hanem a lap egyik szélétől a másikig, leges-legtetejétől a legalsó milliméterig szöveg volna. sokkal hamarabb belezavarodunk és elfáradunk tőle, mint amikor az apró betűket bogarásszuk. És tördelési szempontból is rengeteg kellemetlenséget okozhat. Jó példa erre ez a buborék, ami a fentebbinél kisebb betűméretet használ, mégis ilyen eredményt hoz:

Látható, hogy legalább egy sorral többet kellett a rendelkezésre álló helyre szuszakolnunk, mint illet volna. A felső sor a betűjének ékezeete szinte már beleolvad a keretbe, és az ötödik sornál sem igazán maradt hely két oldalt, a második pedig akkor is kitüremkedne a többihez képest, ha teljesen más tördelésre akarunk ráállni. És ez itt igazából a képregény eredeti szövegének méretére lett nagyítva, vagyis ha ragaszkodnánk az eredeti tipográfiához, akkor ilyen eredményre jutnánk.

Ilyenkor persze mondhatjuk, hogy ha a fordító kissé szűkebbre venné a szöveget, máris megszűnik a gond. És részben igazunk volna, hiszen a betűméret megtartásával kihozható tartalmilag ugyanaz:

Ez egy teljesen elfogadható megoldás egy ilyen szituációra. A fordítónak a lehetőséghez mérten törekednie kell arra, hogy a magyar szöveg az eredeti karakterszámát ne, vagy csak nagyon minimális mértékben lépje túl. A nyomtatott képregényeknél ezért megeshet, hogy a fordítás során elkezdnek minden sornál karaktereket számolgatni. Vagy hogy eleve a beírásra használt fontot (vagy legalábbis csupa nagybetűt) állítják be a szövegszerkesztőben, és minden magyar sor fölé odagépelik az eredetit, amivel ránézésre összehasonlíthatóakká válnak. És előfordulhat, hogy olyan honosítótól kapunk szövegkönyvet, aki tényleg így dolgozik. Ám ez nem igazán jellemző. Persze egy ügyesebb vagy tapasztaltabb fordító többnyire törekszik a tömör megfogalmazásokra, ám ez sem jelent feltétlen garanciát.

És amíg a fentebbi helyzet egy füzetben belül csak ritkán fordul elő, a beíró is megkérheti a fordítót, hogy a problémás részt fogalmazza át. Vagy ezt megteheti ő maga is, ha úgy hozza a szükség. Ám meglehet, hogy nem egy ritka eset, és ilyenkor kicsi az esély arra, hogy a fordító hajlandó legyen átírni a szövegkönyve tetemes részét. Ilyenkor a beíró feladata, hogy megtalálja a kompromisszumot, mégpedig a betűméret által. Hogy egy olyan fontmagasságot és sorközt állítson be, ahol a szövegnek végig jut margó, és a gondok leredukálódnak néhány extrém esetre (akármilyen ügyesek vagyunk, másfélszer-kétszer annyi szöveget mi sem tudunk az eredeti helyre bezsűfolni), ahol akár még azt is megtehetjük, hogy ha van neki hely, rajzolunk egy új, nagyobb buborékot a szövegnek. Vagy átfordít(tat)juk azt.

Általában 2-5 beírt oldal körül már kibuknak az ilyen jellegű gondok, hogy túl kicsi vagy túl nagy fontot állítottunk be. Ekkor még szerencsére gyorsan orvosolhatjuk a problémát, hisz ha kijelöljük a szöveges rétegeinket és úgy állítunk valamit a Karakter ablakban, az minden kiválasztott elemre érvényesül.

Kreditek

Kreditoldalak esetében már más szemléletet kell követnünk. Krediteknél általában több mindent kell adott helyre bezsűfolnunk, hiszen az eredeti alkotók közül legfeljebb a beíró neve esik ki – ám ha a képregény '91 előtt készült, akkor az övé sem, mert a kézzel beírtak esetében illik ennyivel honorálni a munkáját – és bejön helyette egy fordító, egy beíró és talán egy borítómagyarító is.

Lustábbak általában annyival intézik el, hogy az eredeti kreditet amennyire lehet, meghagyják, és a beíró helyére betesznek egy „Magyar változat: x, y és z” szöveget. Ennél elegánsabb az, hogy lehetőségekhez mérten újraalkotjuk a teljes kreditet, ami által a betűkészletek és a hatások is egységesek lesznek. Ilyenkor a kredit elhelyezkedésétől függően érdemes vékonyabb vagy alacsonyabb betűket használni, szellősebbé tenni, vagyis úgy elosztani, hogy a több elem is kényelmesen beférjen. Erre látható két példa lentebb: egy vízszintes és egy függőleges kreditre.

ALIENATION

**DAN ABNETT &
ANDY LANNING**
WRITERS

**SEAN
CHEN**
PENCILER

**SCOTT
HANNA**
INKER

**GURU
eFX**
COLORIST

**VC'S CORY
PETIT**
LETTERER

**ADI
GRANOV**
COVER ARTIST

**ALEJANDRO
ARBONA**
ASST. EDITOR

**BILL
ROSEMAN**
EDITOR

**JOE
QUESADA**
EDITOR IN CHIEF

**DAN
BUCKLEY**
PUBLISHER

ELIDEGENEDÉS

**DAN ABNETT és
ANDY LANNING**
történet

**SEAN
CHEN**
rajzok

**SCOTT
HANNA**
kihúzás

**GURU
eFX**
színek

**ANDI
GRANOV**
borítófestmény

**ALEJANDRO
ARBONA**
segédszerk.

**BILL
ROSEMAN**
szerkesztő

**JOE
QUESADA**
főszerk.

**DAN
BUCKLEY**
kiadó

talgaby
magyar vált.

**RE
LENT
LESS**
PART ONE

ED BRUBAKER
WRITER

CAMERON STEWART
ARTIST

MATT HOLLINGSWORTH
COLORIST

SEAN KONOT
LETTERER

**JG JONES
AND
PAUL MOUNTS**
COVER ARTISTS

NACHIE CASTRO
ASSISTANT EDITOR

MATT IDELSON
EDITOR

**KÖNY
ÖRTE
LEN**
ELSŐ RÉSZ

ED BRUBAKER
történet

CAMERON STEWART
rajzok

MATT HOLLINGSWORTH
színek

**JG JONES és
PAUL MONT'S**
borítórajz

NACHIE CASTRO
segédszerkesztő

MATT IDELSON
szerkesztő

talgaby
magyar változat

Bár ezek egyszemélyesek voltak, így annyira nem jön ki rajtuk, de a felsőnél jellemzően a vízszintes torzítással lehet sok helyet nyerni, míg az alsónál a kisebb betűmérettel.

A kreditek másik fajtája a képre írt kredit, aminél minden megoldás egyedi. Sajna sokszor oda kell retusálás is, nem lehet megúszni komolyabb munka nélkül. A lentebbi példánál az egész háttérret újra kellett alkotni (minden szöveg teljesen eltűnt, mintha ott se lett volna), és arra mehetett csak rá a magyar szöveg. (Utóbbi itt most nem látszik, hogy érzékelhető legyen a különbség.)

Vagy néha az ilyen szabad szövegeknél egyszínű a háttér, és csak kreatívan kell pakolgatni – bár ekkor sem árt kisebbre venni a betűméretet, hogy elférjen mindenki neve.

